

DRŽAVNI ARHIV U ZADRU

IZVJEŠĆE O RADU
U 2013. GODINI

Zadar, siječanj 2014.

SADRŽAJ

1. UVOD.....	2
2. DOSTUPNOST GRADIVA KORISNICIMA.....	3
2.1. Arhivističko sređivanje i obrada gradiva.....	3
2.2. U mrežnom sustavu ARHiNET.....	4
2.3. Korištenje arhivskoga gradiva.....	4
2.3.1. Korisnička služba i čitaonice.....	4
2.3.2. Arhivska knjižnica.....	5
2.3.3. Istraživanje za stranke.....	5
2.4. Rad Arhiva s javnošću.....	6
2.4.1. Izložbe.....	6
2.4.2. Predstavljanja vlastitih izdanja.....	6
2.4.3. Organizirani posjeti Arhivu.....	6
2.4.4. Ostalo	
3. DUGOROČNO OČUVANJE GRADIVA U ARHIVU.....	8
3.1. Sigurnosni aspekt.....	8
3.2. Manji građevinski zahvati i oprema.....	8
3.3. Restauracija, konzervacija i zaštita gradiva.....	8
3.4. Zaštitno i sigurnosno snimanje gradiva.....	9
3.5. Preuzimanje gradiva.....	9
4. UPRAVLJANJE DOKUMENTACIJOM KOD STVARATELJA.....	10
4.1. Nadzor, vrednovanje, evidencije.....	10
4.2. Djelatnici u pismohranama.....	10

- *Prilog:* Aktivnosti DAZD-a praćene u tiskanim i elektroničkim medijima

1. UVOD

Državni arhiv u Zadru (dalje u tekstu: Arhiv) javna je ustanova koja obavlja arhivsku službu kao javnu službu u skladu sa Zakonom o arhivskom gradivu i arhivima te odgovarajućim podzakonskim aktima. Zakonom utvrđenu djelatnost Arhiv obavlja na području Zadarske županije (osim općine Gračac) i na dijelu Ličko-senjske županije (grad Novalja), gdje se nalazi i Sabirni arhivski centar.

Naš je osnovni zadatak skrbiti za gradivo pohranjeno u Arhivu, ali i provoditi mjere kojima se štiti i sređuje gradivo koje nastaje kod stvaratelja pod našom nadležnošću. To gradivo u nastajanju jednog će dana završiti na našim policama i, poput onoga koje se tamo već nalazi, postati dio kulturno-povijesne baštine.

Gradivo koje Arhiv čuva od prvorazrednog je značaja za povijest Dalmacije od 10. stoljeća do 1918. godine. Pozicija Zadra kao centra mletačke Dalmacije, a pogotovo kao upravnog i administrativnog centra u vrijeme austrijske uprave, dovoljan je razlog takvoj tvrdnji.

U modernome okruženju informacijskih tehnologija Arhiv stoji pred velikim očekivanjima korisnika i pred zahtjevima suvremene arhivske struke. Stoga naši naponi idu za osiguranjem boljih uvjeta smještaja gradiva, boljom dostupnošću i boljim nadzorom nad gradivom izvan arhiva.

Zgrada Arhiva u ulici Ruđera Boškovića, austrijska vojarna iz 40-ih godina 19. stoljeća, zahtjeva ozbiljna ulaganja kako bi se gradivu u spremištu osigurali primjereniji uvjeti smještaja. Kapaciteti su puni, stoga nismo u mogućnosti preuzimati značajnije količine gradiva.

Rad Arhiva u 2013. godini bio je organiziran kroz deset ustrojbenih jedinica/odjela:

- Odjel za sređivanje, obradu i zaštitu arhivskog gradiva od nacionalnog značaja (dalje Odjel SOZAG) do 1813. godine
- Odjel SOZAG od 1813. do 1918. godine
- Odjel SOZAG od 1918. godine
- Odjel vanjske službe
- Odjel za dokumentacijsko-informacijske poslove
- Odjel arhivske knjižnice
- Odjel za restauriranje, mikrofilmiranje i fotografiranje
- Opći odjel
- Odjel za sređivanje, obradu i zaštitu arhivskog gradiva Zadarske nadbiskupije
- Sabirni centar Novalja

U Arhivu je 2013. godine bilo zaposleno 29 djelatnika te četvero pripravnika na osposobljavanju za rad bez zasnivanja radnog odnosa.

2. DOSTUPNOST GRADIVA KORISNICIMA

2.1. Arhivističko sređivanje i obrada gradiva

Na poslovima arhivističkog sređivanja fondova i zbirki u 2013. godini radilo je devet arhivista. Osim navedenih fondova, pojedini arhivisti su radili i na izradi Vodiča kroz fondove i zbirke DAZD-a i Arhiva Zadarske nadbiskupije.

- HR-DAZD-17 Općina Šibenik (12. st. – 1797.). 19,90 d/m. Izrađen sumarni inventar.
- HR-DAZD-15 Općina Skradin. Izrađen sumarni inventar.
- HR-DAZD-223 Kotarski sud Drniš (1820. – 1943.) 48 d/m. Nakon zadnje serije „Razno“ (15 kutija) koja će se obraditi u siječnju, bit će izrađen sumarni inventara.
- HR-DAZD-102 Okružno poglavarstvo u Zadru (1816. –1865.) 78 d/m. Nastavak rada na fondu. Sređena ¼ fonda.
- HR-DAZD-88 Vlada/Namjesništvo za Dalmaciju 705 d/m. Dovršen popis pomoćnih knjiga Predsjedničkog ureda (178). Popisano 100 pomoćnih knjiga registrature Namjesništva.
- HR-DAZD-352 Obitelj Draganić –Vrančić, Šibenik; (1401. – 1900.). Izrađen analitički inventar.
- HR-DAZD-552 Grafička zbirka. Obrada i formiranje zbirke; izrađen inventar.
- HR-DAZD-383 Kartografska zbirka (1675. – 1959.). Obrađena ¼ zbirke.
- HR-DAZD-625 Sud udruženog rada u Splitu, odjeljenje Zadar. 20,6 d/m. Izrađen sumarni inventar.
- HR-DAZD-621 Tehnička škola Zadar (1982. – 1993.) 2 d/m. Izrađen popis po kutijama.
- HR-DAZD-144 Kotarska komisija za ratnu štetu Zadar (1945. – 1946.) 6,7 d/m. Izrađen sumarni inventar s kazalom.
- HR-DAZD-626 Zbirka preslika iz drugih arhiva i institucija. Novoregistrirani fond. 2,8 d/m. Izrađen sumarni popis.
- HR-DAZD-168 Mjesni narodni odbor Biograd. 1,3 d/m. Izrađen sumarni inventar.
- HR-DAZD-164 Mjesni narodni odbor Banj. 0,3 d/m. Izrađen sumarni inventar.
- HR-DAZD-175 Mjesni narodni odbor Dobropoljana. 0,1 d/m. Izrađen sumarni inventar.
- HR-DAZD-177 Mjesni narodni odbor Drage. 0,2 d/m. Izrađen sumarni inventar.
- HR-DAZD-194 Mjesni narodni odbor Pašman. 0,4 d/m. Izrađen sumarni inventar.

- HR-DAZD-377 Miscellanea. Formiranje serije „razne osobe“ (popis za 28 svežnjeva).
- HR-AZDN-43 Zbirka matičnih knjiga i parica Zadarske nadbiskupije (1569. – 2010.) Sređeno 33 kutije parica.
- HR-DAZD-378 Matične knjige (1565. – 1943.) Preuzeto 64 knjige; kartonirana 150 knjiga; popisano 12 kutija parica.
- Izrađen je Shematizam javne uprave s područja nadležnosti DAZD-a od 1945. do 1962. godine.
- Izrađen je Topografski inventar Trezora.

2.2. U mrežnom sustavu ARHiNET

- Upisani podaci za sve arhivske fondove.
- Upisani podaci za sve stvaratelje arhivskog gradiva čije se gradivo nalazi u Arhivu.
- Upisano je 491 nižih jedinica gradiva (Matične knjige i Rukopisi).
- Digitalizirano gradivo (rubrika Arhivski izvori on-line, ARHiNET): 1000 snimaka

2.3. Korištenje arhivskoga gradiva

Posebnu pažnju pridavali smo našim korisnicima: i istraživačima u čitaonici i strankama koje su podnijele zahtjeve za ovjerenim dokumentima iz arhivskoga ili registraturnoga gradiva pohranjenog u našem Arhivu.

2.3.1. Korisnička služba i čitaonice

- Pripremili smo elektronsku aplikaciju za evidenciju korisnika i korištenoga gradiva te je od 1. siječnja 2013. pustili u rad. Na taj način obuhvaćen je cijeli proces od evidencije korisnika do naručivanja i vraćanja gradiva u spremište. Tijekom godine aplikaciju smo nadogradili novim modulom koji omogućuje pohranjivanje i pretraživanje digitaliziranog gradiva.
- U čitaonici smo omogućili korisnicima pristup digitaliziranom gradivu. Do sada je dostupno 55 000 digitalnih snimaka gradiva.

Pregled broja korisnika i posjeta čitaonicama

čitaonica	upisani korisnici u 2012.	broj posjeta u 2012.	broj izdanih arhivskih jedinica
čitaonica Arhiva	289	1798	3302
čitaonica arhiva Zadarske nadbiskupije	40	251	600
čitaonica SAC Novalja		82	103
UKUPNO	329	2131	4005

2.3.2. Arhivska knjižnica

- Nabavljeno je i obrađeno 202 nove knjižnične jedinice i upisano 49 starih (inventura).
- Korisnicima je posuđeno na korištenje 306 naslova (453 sveska građe).
- U elektornički program Metelwin upisano je 578 zapisa (190 knjiga i 288 periodike).
- Evidentirano je 37 radova iz arhivistike i pomoćnih povijesnih znanosti te 17 radova objavljenih na temelju gradiva iz DAZD-a.
- Zaštita knjižnične građe: 65 kutija (periodika); 4 fascikle i 2 kutije za stare knjige. Restaurirana 1 knjiga.
- Sudjelovanje u izradi, uređivanju i izdavanju Vodiča po knjižnicama Zadarske županije.

2.3.3. Istraživanje za stranke

Zahtjevi stranaka za ovjerenim preslikama dokumenata iz arhivskoga i registraturnoga gradiva u 2013. godini.

zahtjevi fizičkih osoba	zahtjevi pravnih osoba	posudbe dokumenata	UKUPNO
2124	1642	154	3918

2.4. RAD ARHIVA S JAVNOŠĆU

2.4.1. Izložbe

- *Što se čitalo u Zadru prije 100 godina – tiskovine od 15. do 20. travnja 1913. godine.* Izložba je priređena u povodu kulturne manifestacije „Zadar čita 2013“. Izdan je prateći deplijan. Izložbu je organizirano posjetilo 250 učenika zadarskih srednjih škola.
- *Tiskani proglesi u Zadru i Dalmaciji 1488. – 1946.* Povodom obilježavanja Međunarodnog dana arhiva. Uz izložbu, izdan je i prateći katalog.
- *Juraj Dobrila 1812. – 1882. – u povodu 200-te godišnjice rođenja.* U suradnji sa Državnim arhivom u Pazinu.
- *Kartografska baština u zadarskim arhivima i knjižnicama.* U povodu 9. Savjetovanja Kartografija i geoinformacije. U suradnji sa Hrvatskim kartografskim društvom i Odjelom za geografiju Sveučilišta u Zadru.
- Arhiv je sudjelovao kao suradnik na izložbi *Vladan Desnica i „Desničini susreti“*.

2.4.2. Predstavljanja vlastitih izdanja:

- *Zadarsko okruženje na mletačkom katastru iz 1709. godine*, Treći dio, Gornji Kotar. Predstavljanje je održano u sklopu Dana Zadarske županije.
- *Vodič Arhiva Zadarske nadbiskupije.* Predstavljanje je održano u povodu Dana Državnog arhiva u Zadru, 20. rujna.
- *Južne granice Dalmacije*, Treće, dopunjeno izdanje. Predstavljanje je održano u Državnom arhivu u Dubrovniku i Hrvatskom državnom arhivu.

2.4.3. Organizirani posjeti Arhivu:

- Predavanje i stručno vođenje grupe studenata povijesti Filozofskog fakulteta u Splitu (40 studenata).
- Predavanje i radionica na temu „Istraživanje u arhivu“ za studente Odjela za kulturnu baštinu Sveučilišta u Zadru (20 studenata).
- Posjet Arhivu i prezentiranje Arhiva polaznicima Znanstvenog okruglog stola „Zadarsko iskustvo granice“ (30 polaznika).

- Stručno vođenje grupa studenata knjižničarstva, etnologije i povijesti umjetnosti (3 grupe; 70 polaznika).
- Stručno vođenje sudionika Ljetne arhivističke škole (na engleskom jeziku; 35 polaznika).
- Posjet Arhivu i prezentiranje arhivskog gradiva i rada Arhiva grupama srednjoškolaca i studenata (7 grupa; 241 posjetitelj).
- Vježbe studenata knjižničarstva u Odjelu za restauraciju (tri dana; 18 polaznika).
- Dan otvorenih vrata u povodu ulaska Republike Hrvatske u Europsku uniju (5 posjetitelja).
- Kroz organizirane posjete Arhiv je ukupno posjetilo 460 osoba.

2.4.4. Ostalo

- Arhiv je sa Sveučilištem u Zadru potpisao Ugovor o suradnji na različitim poljima djelovanja.
- U sklopu ljetne arhivističke škole Sveučilišta u Zadru održana je radionica o europskom virtualnom arhivu „Monasterium“.
- Dvoje kolega (D. Kolić i M. Maroja) sudjelovali su svojim izlaganjima na Kongresu hrvatskih arhivista.
- Na Međunarodnom susretu novinara, pisaca i pridruženih članova (na radionici Mediji i kultura) predstavljen je Državni arhiv u Zadru.

3. DUGOROČNO OČUVANJE GRADIVA U ARHIVU

Očuvanje gradiva pohranjenog u našem Arhivu u mnogome ovisi o financiranju pojedinih programa. Dosadašnji prijavljivani programi (investicijsko održavanje i nabava opreme) kao i budući do dobivanja sjevernog krila zgrade u kojoj se Arhiv nalazi (iseljenjem Znanstvene knjižnice), mogu samo parcijalno riješiti brojne građevinske nedostatke na našoj derutnoj zgradi. Osiguranje primjerenih mikroklimatskih uvjeta za čuvanje gradiva moguće je isključivo sustavnim i planiranim investiranjem, a što će se dogoditi dobivanjem preostalog prostora zgrade. Zato smo i u 2013. godini od programa investicijske potpore realizirali programe po kriteriju neodgodivosti.

3.1. Sigurnosni aspekt

- Instaliran je sustav videonadzora nad javnim/zajedničkim prostorima u Arhivu.

3.2. Građevinski zahvati i oprema

- Temeljito su restaurirani sanitarni čvorovi na četvrtom katu.
- Izvršeni su hidroizolacijski radovi na ravnim krovovima te manji popravci na kosim krovovima.
- Zamijenjeno je šest dotrajalih prozora u spremištu.
- Nabavljen je i instaliran server sa pratećom opremom za pohranjivanje digitaliziranoga gradiva i poslovnih aplikacija.

3.3. Restauracija, konzervacija i zaštita gradiva

- Restaurirano je 2330 lista gradiva:
  - HR-DAZD-17 Općina Šibenik, kutija 25. 470 listova.
  - HR-DAZD-16 Općina Split, kutija 29. 193 lista.
  - HR-DAZD-30 Šibenski bilježnici, kutija 50/V. 596 listova.
  - HR-DAZD-31 Zadarski bilježnici, busta 1. 600 listova.
  - HR-DAZD-31 Zadarski bilježnici, busta 5. 371 list.
- Izrada zaštitnih košuljica, fascikli, mapa: 125 komada.
- Izrada kutija: 48 komada.

- Suho čišćenje, ravnanje komadnog gradiva: 135.
- Izrađeno je 3 uveza.
- U Trezoru:
  - Čišćenje i pranje ladičara, izrada beskiselinske ambalaže i polaganje gradiva u zaštitne košuljice (695 komada), mape (2 komada), fascikle i kutije (3 komada).
- Tehnički je opremljeno 80 d/m gradiva.

3.4. Zaštitno i sigurnosno snimanje gradiva

- Izrađeno je 32.000 digitalnih snimaka.

3.5. Preuzimanje gradiva

- Obavljeno je pet preuzimanja s ukupno 60 d/m gradiva.

4. UPRAVLJANJE DOKUMENTACIJOM KOD STVARATELJA

4.1. Nadzor, vrednovanje, evidencije

- Obavljeno je 28 pregleda pismohrana. O svakom pregledu sastavljen je zapisnik te su izdana rješenja o mjerama.
- Zaprimljeno je i pozitivno riješeno 55 zahtjeva za odobrenjem izlučivanja gradiva.
- Izdano je 18 suglasnosti na interne pravilnike o zaštiti i upravljanju arhivskim gradivom sa posebnim popisom s rokovima čuvanja.
- Izdano je 127 uvjerenja o upisu u evidenciju stvaratelja arhivskoga gradiva i 119 rješenja o kategorizaciji.
- U ARHiNET sustavu upisana su 29 stvaratelja u pismohrane pod nadzorom.
- Izrađena je elektronička baza podataka za stvaratelja pod nadležnošću Arhiva.
- Stvarateljima gradiva pružana je stručna pomoć i konzultacije (80 slučajeva).

4.2. Djelatnici u pismohranama

- Organizirali smo pripremni seminar i polaganje stručnog ispita za djelatnike u pismohranama. Na seminaru je sudjelovao 70 polaznik.
- Organizirali smo dva seminara za stvaratelje na temu dostave popisa gradiva arhivu (ukupno 102 polaznika).
- Organizirali smo edukaciju za stvaratelje o dostavi popisa gradiva arhivu kroz ARHiNET sustav (10 polaznika).

Prilog: Aktivnosti DAZD-a praćene u tiskanim i elektroničkim medijima

RAVNATELJ:

Ante Gverić

Klasa: 612-06/14-01/01
Urbroj: 2198-1-92-1-14-1

Zadar, 23. siječnja 2014.